

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové ve věci žalobce: **V. H.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá ochrany před nezákonným zásahem, který spatřuje v každodenních prohlídkách cely, ve které vykonával vazbu a následně trest odnětí svobody, prováděných příslušníky Vězeňské služby České republiky, Vazební věznice Praha-Ruzyně.
- [2] V podané žalobě žalobce uvedl, že kontroly cel mají být prováděny s údajným argumentem, že žalobce připravoval útěk z organizační složky žalované, přestože žalovaná k tomuto neměla žádný důkaz. V uvedeném žalobce spatřoval zásadní zásah do osobní integrity a lidské důstojnosti, a to v rozporu se zákony č. 169/1999 Sb. a č. 555/1992 Sb., Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod (čl. 7 odst. 2), a zejména s čl. 3 Úmluvy.
- [3] Žalobce dále uvedl, že je pravidelně eskortován za účely soudních jednání či úkonů Policie ČR do Vazební věznice Praha-Ruzyně. Žalovaná u jeho osoby přijala bezpečnostní opatření spočívající v pravidelné denní kontrole cely, a to z důvodu přípravy útěku, žalovaná tak žalobce zařadila do seznamu osob s bezpečnostními poznatky dle NŘVV 35/2014. Popud pro toto zařazení měl dle žalobce pocházet ze strany státního zástupce či zastupitelství. Pokud žalovaná nějaké poznatky má, má na ně ze zákona právo, ale tyto poznatky musí být aktualizovány, což dle žalobce nejsou. Namítal, že žalovaná však nemá žádné důkazy, listinu, telefon či jiné důkazy, které umožňovaly žalobci utéct, kdy ty věci

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

plánoval nebo realizoval, nemá žádné objektivní důkazy či skutky, které by přisuzovaly nutné kontroly, žádný objektivní důkaz nebyl žalobci předložen. Žalobce dále zmiňoval nedůstojné a ponižující zacházení.

- [4] Shrnutí, že má za to, že splňuje všechny podmínky, které stanoví nezákonný zásah dle ustanovení § 82 s.ř.s., je přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem správního orgánu v širším smyslu, které není rozhodnutím a byl zaměřen proti němu (v této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č.j. 2 Aps 1/2005). Z uvedených důvodů se proto žalobce domáhal, aby soud uvedený zásah prohlásil za nezákonný.
- [5] Žalovaná v písemném vyjádření k podané žalobě navrhovala její zamítnutí. Uvedla, že Vazební věznice Praha-Ruzyně, jejíž příslušníci vykonávali kontroly cel, na kterých byl žalobce umístěn, je organizační jednotkou žalované a nemá právní subjektivitu. Při výkonu kontrol pak příslušníci uvedeného ozbrojeného bezpečnostního sboru nejednali jako správní orgán, a proto žalovaná není v daném případě pasivně legitimována.
- [6] Dále žalovaná uvedla, že prováděné kontroly cel, ve kterých byl žalobce umístěn, se žalobce týkaly přímo pouze v tom smyslu, že kontroly se prováděly v prostorách, ve kterých žalobce vykonával vazbu nebo trest odnětí svobody. Prováděnými kontrolami však žalobce v žádném případě nebyl zkrácen na svých právech. Je třeba si uvědomit, že osoba vykonávající trest odnětí svobody není nositelem všech práv a svobod jako osoby na svobodě, a že jedním ze základních znaků výkonu trestu odnětí svobody je právě omezení některých práv a svobod odsouzeného. Výčet některých práv a svobod, jejichž omezení jsou odsouzení povinni se po dobu výkonu trestu odnětí svobody podrobit, je uveden v ustanovení § 27 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů.
- [7] K podmínce nezákonnosti zásahu žalovaná uvedla, že příslušníci žalované jsou oprávněni provádět takové úkony, jejichž cílem je zajistit řádný výkon vazby a trestu odnětí svobody, tj. mimo jiné zabránit průniku a následnému držení nepovolených věcí, které ohrožují bezpečnost či mohou mařit účel výkonu vazby či trestu odnětí svobody. Pokud tedy příslušníci prováděli kontroly cel, postupovali tak zcela v souladu s platnými právními předpisy (např. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění pozdějších předpisů). Dále uvedla, že prováděnými kontrolami pak bylo sledováno dodržování stanovených povinností žalobcem, a to dle ustanovení § 21 odst. 2, 3 a 6 písm. a) zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, a dle ustanovení § 28 odst. 2 písm. a) a b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
- [8] K podmínce trvání zásahu nebo hrozbě opakování zásahu žalovaná uvedla, že v době podání žaloby (22. 7. 2020) nemohl zásah trvat, neboť žalobce se v té době ve Vazební věznici Praha-Ruzyně nenacházel a nenachází se zde ani v současnosti. Ostatně i z žaloby samotné vyplývá, že tato směřuje proti zásahu, který byl již proveden. Z uvedeného dle žalované vyplývá, že přinejmenším podmínky č. 2, 3 a 6 dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nejsou splněny.
- [9] Pro informaci pak žalovaná dále uvedla, že bezpečnostní opatření (kontrolu cely) vůči žalobci žalovaná přijala v souladu s vnitřními předpisy žalované a Vazební věznice Praha-Ruzyně (NŘVV č. 35/2014, ve znění NŘVV č. 17/2015) dne 27. 12. 2018, a to na základě žádosti Policie ČR, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 20. 12. 2018,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

když žalobce byl dle rozhodnutí Okresního soudu Praha – Východ ze dne 3. 12. 2018 z vazebních důvodů uvedených v ustanovení § 67 písm. a), b) trestního řádu umístěn do výkonu vazby. Policie ČR svoji žádost odůvodnila tím, že žalobce již v době, kdy byl umístěn ve vydávací vazbě v Itálii, si opatřil na celu mobilní telefon, jehož prostřednictvím ovlivňoval svědky v trestní věci, pro kterou byl ve výkonu vazby umístěn. Ve Vazební věznici Praha-Ruzyně byl žalobce ve výkonu vazby umístěn od 30. 11. 2018 do 30. 5. 2019; dne 31. 5. 2019 nastoupil výkon trestu odnětí svobody. Dne 18. 6. 2019 byl na příkaz dispečera Generálního ředitelství žalované trvale přemístěn do Věznice Rýnovice a dne 19. 11. 2019 pak do Věznice Stráž pod Ralskem. Do Vazební věznice Praha-Ruzyně byl žalobce průběžně přemísťován na nezbytně nutnou dobu za účelem soudních jednání, výslechů a podání vysvětlení, neboť se žalobcem jsou v současné době vedena další trestní řízení pro majetkovou trestnou činnost. Vzhledem k probíhajícím soudním řízením, a i s přihlédnutím k jednání žalobce v době, kdy byl ve výkonu vazby ve Vazební věznici Praha-Ruzyně, když žalobce jinému vězni sdělil přístupové kódy ke svému telefonnímu účtu a umožnil mu tak telefonovat, v důsledku čehož tento hovor u jiného vězně tak nemohl být evidován, byla u žalobce bezpečnostní opatření – prohlídky cel – realizována i v době průběžného umístění ve Vazební věznici Praha-Ruzyně. Obdobná opatření jsou realizována i ve Věznici Stráž pod Ralskem, kde je žalobce k výkonu trestu odnětí svobody umístěn trvale.

- [10] Podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.
- [11] Účastníci řízení se ve stanovené lhůtě nevyjádřili. Soud tedy postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl o věci samé bez jednání.
- [12] Řízení o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu je upraveno v ustanovení § 82 - 87 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).
- [13] V řízení o ochraně před nezákonným zásahem rozhoduje soud podle ustanovení § 87 odst. 1 s.ř.s. na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
- [14] Podle ustanovení § 82 s.ř.s. se každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
- [15] Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 17. 3. 2005, č.j. 2 Aps 1/2005-65) je pro poskytnutí ochrany podle ustanovení § 82 s. ř. s. nezbytné kumulativní splnění pěti podmínek: „žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením ("zásahem" v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka)“; není-li byt jediná z těchto podmínek naplněna, nelze ochranu poskytnout. Podmínka č. 6, spočívající v trvání zásahu či jeho důsledků anebo v hrozbě jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

opakování, byla s účinností od 1. 1. 2012 novelou soudního řádu správního provedeného zákonem č. 303/2011 Sb. zrušena. Judikatura vztahující se ke zbývajícím podmínkám je však i nadále použitelná.

- [16] Pojmy „zásah, pokyn, donucení“ soudní řád správní nedefinuje a obecně je nedefinuje ani žádný jiný právní předpis. Soudní řád správní pro všechny tři pojmy zakládá legislativní zkratku „zásah“. Za zásah lze považovat úkony orgánu státní správy v rámci výkonu veřejné moci, které bezprostředně přímo zasahují do právních poměrů osob, vůči nimž je úkon směřován. Samotný zásah bývá zpravidla neformální v tom smyslu, že mu nepředchází žádná formální procedura, jde zpravidla o faktický úkon, kterým je zasaženo do právních poměrů osoby, přitom musí jít o takový úkon, který není rozhodnutím (tj. rozhodnutím ve smyslu legislativní zkratky uvedené v ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s.). Většinou půjde o aktivní úkony správních orgánů, nelze však vyloučit, že za zásah lze považovat i pasivitu správních orgánů (tedy nečinnost), aby však šlo o zásah podle ustanovení § 82 s.ř.s. musí se pasivita (nečinnost) tohoto orgánu vztahovat rovněž k takovým úkonům, které nejsou rozhodnutím.
- [17] V daném případě soud dospěl k závěru, že jsou ve vztahu k žalobci naplněny pouze podmínky č. 4 a 5 uvedené výše, neboť předmětný zásah, spočívající v prováděných kontrolách, byl nepochybně zaměřen přímo proti žalobci a jednalo se o zásah správního orgánu, který nebyl rozhodnutím. Ostatní podmínky však dle názoru soudu předmětný zásah nesplňuje.
- [18] K podmínkám 1 a 2, které spolu bezprostředně souvisí, soud uvádí, že žalobce nemohl být přímo zkrácen na svých právech. Je tomu tak proto, že (jak správně uváděla žalovaná) osoba ve výkonu trestu není nositelem všech práv a svobod, když jedním z pojmových znaků trestu odnětí svobody je právě omezení některých práv a svobod odsouzeného.
- [19] Dle ustanovení § 27 zákona o výkonu trestu odnětí svobody platí, že *„(1) Po dobu výkonu trestu jsou odsouzení povinni podrobit se omezením některých práv a svobod, jejichž výkon by byl v rozporu s účelem výkonu trestu nebo která nemohou být vzhledem k výkonu trestu uplatněna. (2) Z důvodů uvedených v odstavci 1 jsou omezena práva a svobody na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, svobodu pohybu a pobytu, zachování listovního tajemství a tajemství jiných písemností, záznamů a zpráv a právo svobodné volby povolání. (...)“*
- [20] Na druhou stranu výše uvedený výčet práv a svobod, na kterých je osoba ve výkonu trestu omezena, neznamená automaticky, že tato práva nenaleží odsouzeným vůbec. Tato jsou totiž dle dikce zákona pouze „omezena“, a proto musí příslušné orgány přistupovat k jejich omezování takovým způsobem, aby bylo odsouzenému zajištěno důstojné a lidské zacházení. Soud nicméně neshledal, že by předmětné omezení práva na soukromí, spočívající v pravidelných kontrolách cel, v němž žalobce spatřoval nezákonný zásah, přerostlo únosnou mez a žalobce by jím byl výrazně omezován na již z povahy věci omezených právech a svobodách. V žalobě sice zmiňoval nedůstojné a ponižující zacházení ze strany příslušníků žalované, nicméně zde žalobce zůstal pouze v rovině tvrzení a nijak tuto námitku dále nerozvedl.
- [21] Nadto však není splněna ani další podmínka, a to podmínka třetí, neboť uvedený zásah nebyl dle závěru soudu nezákonný. Soud se ztotožnil se závěrem žalované, že její příslušníci jsou oprávněni provádět takové úkony, jejichž cílem je zajistit řádný výkon

vazby a trestu odnětí svobody. Prováděnými kontrolami totiž bylo sledováno dodržování stanovených povinností ze strany žalobce.

[22] Podle ustanovení § 21 zákona o výkonu vazby: „(2) *Obviněný nesmí navazovat nedovolené styky s jinými obviněnými, odsouzenými nebo s osobami na svobodě, vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek nebo škodit zdraví. (...)*

(3) Obviněný je povinen podrobit se osobní a další prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe měl věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno. Věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno, se obviněnému odejme a po dobu trvání vazby vezme do úschovy.

(6) Obviněný je dále povinen

a) umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí (...)“

[23] Dále podle ustanovení § 28 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody: „*Odsouzený je dále povinen*

a) podrobit se osobní a další prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe měl věc, kterou by narušoval účel výkonu trestu,

b) umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí; pokud své osobní věci uzamyká v uzamykatelné skříňce k uložení osobních věcí, je povinen předat náhradní klíč od této skříňky ředitelem věznice pověřenému zaměstnanci Vězeňské služby, (...)“

[24] Z uvedených ustanovení tedy vyplývá povinnost obviněného, resp. odsouzeného podrobit se osobní a další prohlídce a také kontrole svých osobních věcí. O tato ustanovení se tak opírá pravomoc příslušníků žalované provádět předmětnou prohlídku cely. Nicméně základem pro takovou kontrolu (v daném případě realizovanou na denní bázi) není libovůle příslušníků žalované, jak se domnívá žalobce, nicméně odůvodněná žádost Policie ČR o zvýšený dohled ze dne 20. 12. 2018, na základě které žalovaná přijala vůči žalobci bezpečnostní opatření (kontrolu cely) v souladu se svými vnitřními předpisy a předpisy Vazební věznice Praha-Ruzyně NŘVV č. 34/2014, ve znění NŘVV č. 17/2015), a to dne 27. 12. 2018. Jak vyplývá z žádosti Policie ČR, tak tato byla odůvodněna tím, že žalobce již v době, kdy byl umístěn ve vydávací vazbě v Itálii, si opatřil na celu mobilní telefon, jehož prostřednictvím ovlivňoval svědky v trestní věci, pro kterou byl ve výkonu vazby umístěn. Nadto žalobce v době pobytu ve Vazební věznici Praha-Ruzyně sdělil jinému vězni přístupové kódy ke svému telefonnímu účtu a umožnil mu tak telefonovat, v důsledku čehož tento hovor u jiného vězně tak nemohl být evidován. Soud se tak nemohl ztotožnit s názorem žalobce, že žalovaná důkazy a podklady. Soud totiž dospěl k závěru, že tomu bylo právě naopak.

[25] K nesplnění podmínky trvání zásahu, jak namítala žalovaná, soud opakuje, že podmínka č. 6, spočívající v trvání zásahu či jeho důsledků anebo v hrozbě jeho opakování, byla s účinností od 1. 1. 2012 novelou soudního řádu správního provedeného zákonem č. 303/2011 Sb. zrušena. Proto se soud touto podmínkou vůbec nezabýval, když i z podané žalobě bylo zřejmé, že se žalobce domáhal pouze určení nezákonnosti zásahu provedeného v minulosti.

[26] K návrhům na provedení dokazování soud uvádí, že dospěl k závěru, že tyto nejsou pro posouzení věci potřebné, neboť z žalobního tvrzení a z vyjádření žalované, jakož i z předložených podkladů, zejména žádosti Policie ČR ze dne 20. 12. 2018, lze dospět

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

k závěru, že v daném případě nejsou naplněny podmínky č. 1, 2 a 3 pro deklaraci nezákonného zásahu, na čemž by navrhované důkazy nemohly nic změnit.

[27] Ze všech výše uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

[28] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 31. května 2021

JUDr. Ladislav Hejtmánek v.r.
předseda senátu